
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE ORAVSKÁ LESNÁ

02/2009

OBSAH:

ÚVOD	3
1. HISTÓRIA OBCE	4
2. SOCIÁLNA A EKONOMICKÁ ANALÝZA	7
2.1 Analýza prírodných a ekologických podmienok	7
2.2 Sociálna analýza	11
2.2.1 Základné demografické charakteristiky	11
2.2.2 Sociálna infraštruktúra a verejné zariadenia	15
2.3 Ekonomická analýza	20
2.4 Životné prostredie	30
3. SWOT ANALÝZA	32
4. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	36
4.1 Strategické rozvojové ciele	36
4.2 Priority a opatrenia	37
5. FINANČNÝ PLÁN A ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU	46
ZÁVER	48

ÚVOD

Motto:

*„Nepýtaj sa, čo môže obec dať Tebe,
pýtaj sa, čo Ty môžeš urobiť pre obec.“*

Vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHaSR) vyplýva zo zákona NRSR č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. **Od 1. januára 2009 nadobudol účinnosť zákon č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.** V nadväznosti na uvedené zákony si dovoľujeme upozorniť na § 8, ods. 8, **ktorý stanovuje schválenie** programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje stavebný zákon, **ako podmienku na predloženie žiadosti obce o poskytnutie NFP.** Základnou úlohou obce je zabezpečiť všestranný rozvoj územia obce a potrieb jeho obyvateľov. PHaSR má charakter strednodobého plánovacieho dokumentu a je v súlade s Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. PHaSR je dokument, ktorý vytvorí, tak predpoklady na možnosť zapojenia sa do procesu čerpania prostriedkov z európskych fondov a súčasne je strategickým podkladom pri predkladaní konkrétnych projektov k jednotlivým budúcim výzvam pomoci čerpania finančných prostriedkov Európskej únie, ako aj plánovite nazerať na rozvoj obce v celej škále činností.

Obec vypracovaním programu rozvoja prejavuje záujem o budúcnosť, budúcnosť svojich obyvateľov. Obecná samospráva spolu s občanmi preberá zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. Rozvoj obce je dlhodobý proces. Najviac ho ovplyvňujú lokalizačné faktory, ktoré vytvára ekonomický a sociálny systém spoločnosti. Premyslenou komunálnou politikou v súčinnosti s dobrovoľnými združeniami, podnikateľmi a občanmi, je možné naplniť tak skupinové ako aj individuálne predstavy o kvalite života v obci.

1. HISTÓRIA OBCE

Obec Oravská Lesná patrí medzi najmladšie obce Oravy. Návrh na založenie dediny predložil Juraj Erdödy ml. na porade panstva. Právne začala dedina existovať 23. júla 1731, kedy na generálnej župnej kongregácii vo Veličnej vydali zakladaciu listinu dediny. Za právneho zakladateľa obce sa považuje gróf Juraj Erdödy ml., ale skutočným zakladateľom, ktorý začal zakladať novú obec bol Ján Mutnianský a je považovaný za prvého richtára. Dostala názov "Erdöd" na počesť svojho zakladateľa. Obyvatelia si ale tento názov prispôbili a nazývali dedinu Erdútka. Toto pomenovanie obce trvalo až do konca roku 1945. Dňom 1. januára 1946 sa obec premenovala na Oravskú Lesnú. Celková rozloha Oravskej Lesnej je asi 65 km². Podľa veľkosti sa zaraďuje medzi najväčšie obce v bývalom dolnokubínskom okrese. Dedinu tvoria kopanice, vzdialené od Ústredia – stredu obce, až na niekoľko hodín chôdze. Oravská Lesná je zložená z viacerých osád, ktoré sú rozložené jednak okolo hlavnej cesty a jednak po okolitých kopcoch.

Osady Oravskej Lesnej:

Pribišská - táto osada tvorí začiatok dediny smerom od Zákamenného, je rozložená okolo hlavnej cesty.

Bučina – je rozložená po stranách a chrbte vrchu Kohútik. Západné svahy poskytujú výborné podmienky počas zimnej sezóny pre lyžiarske vleky.

Tanečník – je osada, cez ktorú prechádzala úzkokoľajová úvratňová trať Zákamenné – Oščadnica. Trať bola vystavaná počas 1. Svetovej vojny. V súčasnosti sa už trať nepoužíva, ale slúži ako súčasť Skanzenu oravskej dediny vo Vychyľovke. Na Tanečníku sa nachádzajú už iba chaty.

Ústredie – je pomenované podľa stredu obce. V minulosti bolo Ústredie situované pri starom kostole v osade Lehotská. Ráz obce zmenil aj farár Ján Mnoheľ. Za jeho pôsobenia /1910-1916/ sa postavil nový kostol a škola, už nie na kopci, ale v doline. Tým sa do doliny presťahovalo celé dianie v dedine, ľudia si začali stavať svoje domy v blízkosti kostola. V roku 1960/61 sa otvorila Základná deväťročná škola – Ústredie, týmto činom sa obec rozšírila o dve osady:

Brišovka - je pomenovaná po prvých osadníkoch a nachádza sa v blízkosti Ústredia.

Flajšová – v tejto osade, presnejšie v Paráčskej Magure vyviera Biela Orava. Historicky sa obec rozširovala a s tým je spojený aj neskorší vznik ďalších osád:

Jasenovská – je rozložená okolo hlavnej cesty smerom na Čadcu.

Demänová – je najodľahlejšia osada a v súčasnosti tvorí druhú chatovú oblasť v Oravskej Lesnej.

Kubinská, Lehotská, Ústredie a Mrzačka – ďalšie osady obce

Obdobie Česko – Slovenského štátu

V tomto období bol hlavným predstaviteľom obce starosta. Vedenie obce pozostávalo ešte z Obcej rady a Obecného zastupiteľstva a Obecných komisií. Spoločne so starostom pôsobil aj notár. Samostatný notársky úrad dediny vznikol až v roku 1938. Prvým notárom sa stal Jozef Matkovčík. Notársky úrad zanikol v roku 1945.

Obdobie počas prvej svetovej vojny

Toto obdobie je charakteristické hladom a utrpením obyvateľstva obce Oravskej Lesnej vtedajšieho Rakúsko – Uhorska. Bol tu výrazný nedostatok soli, petroleja, vosku a iných komodít potrebných pre bežný život vtedajších ľudí. V prvej svetovej vojne prišla obec Oravská Lesná o 20 chlapov a 15 sa vrátili ako doživotní invalidi.

Obdobie I. Česko - slovenskej Republiky

Obec Oravská Lesná sa stala súčasťou Česko – slovenskej republiky a toto obdobie sa nieslo v znamení očakávania na lepšie časy. Hospodárska situácia v obci sa však počas prvej československej republiky výrazne nezlepšila. V roku 1919 sa skončila výstavba lesnej železnice, ktorá slúžila na zväžanie dreva. V tom istom roku sa začala výstavba spojnice Oravskej lesnej železnice s Kysuckou časťou a táto slúžila od roku 1925. Toto obdobie je charakteristické emigráciou ľudí do Ameriky, Belgicka či Francúzska.

Obdobie druhej svetovej vojny

V tomto období boli potlačené základné práva občanov a zvýšili sa právomoci úradov, bezpečnostných zložiek vlády a jej orgánov. Po vypuknutí vojny sa zostrili aj protižidovské razie. 5. apríla 1945 vstúpili do Oravskej Lesnej vojaci Červenej armády.

Oravská Lesná po druhej svetovej vojne

Najzávažnejším problémom Oravskej Lesnej v tomto období bola infraštruktúra spájajúca dedinu s okolitými sídlami. Výstavba ciest sa tak stala prvoradým cieľom obce. Realizovala sa výstavba cesty do Zakamenného, ktorú sa podarilo dokončiť v roku 1948. O dva roky na to sa dokončila stavba spojnice s Čadcou. V roku 1967 sa rozhodlo o zriadení prevádzky Tesla Orava Nižná v Oravskej Lesnej v budove bývalej školy. Po rekonštrukcii sa 23. septembra 1966 rozbehla prevádzka s 31 pracujúcimi ženami.

Prvý richtár Ján Mutniansky z Mútneho, postavil kostolík na mieste, ktoré sa dodnes volá „pri starom kostole.“ Tento kostolík bol drevený, bez základov, teda bol len akýmsi provizóriom. Kostol bol zasvätený sv. Anne. Možno aj preto, že úradne obec založili 23. júla, blízko pred dňom sv. Anny.

Olejomaľba starého kostola

Prvým duchovným pastierom sa stal Joachim Zummer (1787-1797). Vtedajšia farnosť mala 1601 veriacich. V období 1825-1830 tu pôsobil farár Michal Macháč. V histórii farnosti sa striedali obdobia veselé i smutné. Viackrát vyčíňali epidémie cholery (r. 1786 a r. 1873) a šarlachu (r. 1813) o čom svedčia morové cintoríny. Do 20. storočia previedol Oravskú Lesnú Jozef Matuška (1898 -1910). Za neho už drevený kostol dožíval. On zakúpil do kostola r. 1905 krížovú cestu.

Kapitolu dejín farnosti obce Oravská Lesná, ktorá je bezprostredne spojená s výstavbou nového kostola sv. Anny v Ústredí obce, začal písať novot'ský rodák, veľký kňaz Štefan Mnohel' 1910-1916. Keď nastúpil do Oravskej Lesnej ako farár, trápil ho úbohý stav pôvodného dreveného kostola. Rozhodol sa tento problém riešiť výstavbou nového kostola v Ústredí obce. Stavba nového kostola sa začala v roku 1910. Výstavba bola dokončená v roku 1914. Štefan Mnohel' sa snažil pôsobiť aj na sociálnom a národnom poli. Vo farskej budove zriadil obchod, aby pomohol chudobným farníkom. Spolu s Andrejom Hlinkom po skončení vojny išiel do Paríža hájiť práva Slovákov v novovytvorenom československom štáte. K rozsiahlym opravám kostola sa pristúpilo od roku 1995. Vyvrcholením prác boli roky 1997-1998, ktoré boli zavŕšené slávnostnou posviackou 31.10.1998 diecéznym biskupom prof. Mons. ThDr. Františkom Tondrom.

(Zdroj: OÚ, web obce, www.wikipedia.sk)

2. SOCIÁLNA A EKONOMICKÁ ANALÝZA

Pri strednodobom plánovacom dokumente ako je aj PHaSR obce je prvým krokom, analýza sociálnych a ekonomických východísk. Výsledky analýzy predstavujú nevyhnutný podklad pre definovanie stratégie podpory regionálneho rozvoja.

2.1 Analýza prírodných a ekologických podmienok

Poloha a rozloha obce

Obec Oravská Lesná je administratívne začlenená do okresu Námestovo a Žilinského samosprávneho kraja. V štatistických jednotkách EÚ pre čerpanie ŠFEÚ patrí obec do NUTS II (stredné Slovensko) a NUTS III (Žilinský samosprávny kraj).

V rámci okresu Námestovo sa obec Oravská Lesná nachádza v jeho západnej časti. Územie obce je zasadené do oblasti vonkajších Karpát. Na severe, severozápade až západe územie tvorí pásмо Slovenských Beskýd. Z juhu a juhozápadu uzatvára územie Oravská Magura masívom Paráčskej Magury s hlavným vrcholom Paráč (1 325 m n. m). Na východe je územie obce uzavreté Podbeskydskou vrchovinou s malými relatívnymi výškovými rozdielmi (20 až 25 m). Katastrálna hranica tvorí v oblasti Slovenských Beskýd dunajsko – viselskú rozvodnicu, ktorá je súčasťou hlavnej európskej rozvodnice čiernomorského a baltského úmoria.

Severná časť hranice katastra obce je totožná so štátnou hranicou s Poľskom a katastrom obce Zakamenné. Na východe susedí s obcou Lomná a južnú hranicu má s obcou Zázrivá. Na západe susedí s obcou Nová Bystrica z okresu Čadca.

Obr.: Poloha obce v časti okresu Námestovo

Nadmorská výška obce - mesta v m	858
Celková výmera územia obce [m2]	65 628 249
Hustota obyvateľstva na km2	48

Obcou Oravská Lesná prechádza nadradená cestná sieť II/520 Krásno nad Kysucou - Stará Bystrica - Nová Bystrica - Oravská Lesná - Vavrečka - Tvrdošín - Trstená - Suchá Hora - hranica SR/Poľská republika v správe Žilinského samosprávneho kraja. Dňa 10. 11. 2008 otvorili novovybudovanú cestnú komunikáciu Nová Bystrica – Oravská Lesná. Realizované stavebné dielo v dĺžke 9,5 km významnou mierou skráti doterajšiu takmer 140 km obchádzku cez Dolný Kubín, Martin a Žilinu.

Komunikácia prechádza v západno-východnom smere severnou časťou Žilinského kraja. V regionálnom ponímaní spája navzájom Horné Kysuce a Hornú Oravu - v ich ťažiskových priestoroch - pričom jej východné ukončenie je priamo naviazané na Malý tatranský okruh. Medzištátny rozmer tejto komunikácie spočíva v jej priamom a nepriamom previazaní na cestnú sieť susedných štátov (Poľskej a Českej republiky).

Od pólov ekonomického rozvoja širšieho regionálneho charakteru je vzdialená:

- 51 km od Žiliny
- 245 km od Bratislavy
- 119 km od B. Bystrice
- 64 km od Ružomberka

Od pólov ekonomického rozvoja regionálneho charakteru je vzdialená:

- 35 km Čadca
- 28 km Námestovo
- 86 km Martin

Pólom miestneho významu je mikroregión Bielej Oravy, ktorý zaštituje Združenie miest a obcí Bielej Oravy.

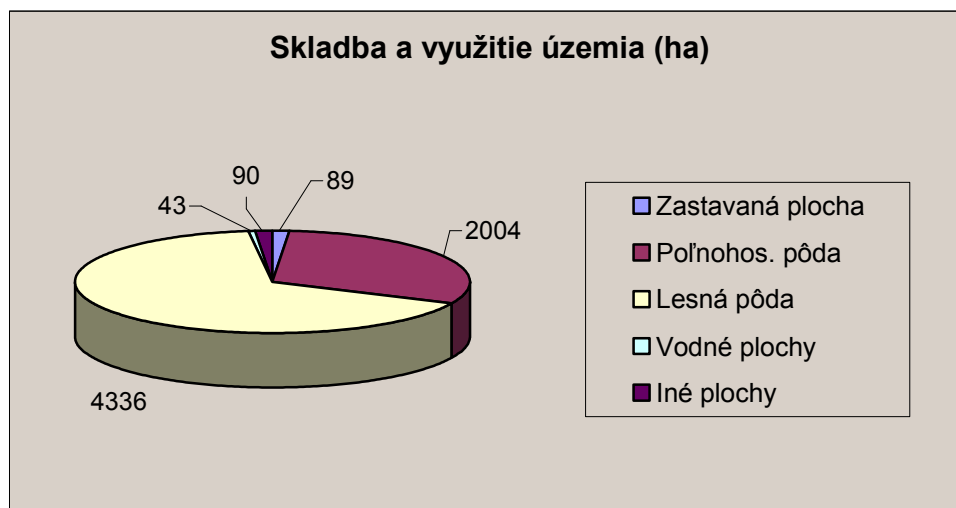
Miestne časti: Brišovka, Bučina, Demänová, Flajšová, Jasenovská, Kubínska, Lehotská, Mrzáčka, Tanečník, Pribišská a Oravská Lesná Ústredie.

Prírodný potenciál obce

Geologický podklad, klimatické podmienky a nadmorská výška určujú špecifičnosť územia regiónu, ktorý má horský charakter. Súčasný vegetačný kryt je reprezentovaný najmä lesmi. Ornej pôdy a kultúrnych lúk je menej.

Graf: Skladba a využitie územia (zdroj OÚ)

Chránená krajinná oblasť Horná Orava, v ktorej sa nachádza aj kataster obce Oravská Lesná sa nachádza v najsevernejšej časti Slovenska. Vyhlásená bola v roku 1979 a rozkladá sa na výmere 70 333 ha. Veľkú časť územia zaberajú flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami, na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu - pieskovce a ílovce, ktoré sa v ďalších geologických dobách intenzívne zvrásňovali spolu so staršími geologickými jednotkami.

Takmer polovicu územia chránenej krajiny zaberajú lesy. Značnú časť pokrývajú najmä lesy bukovo-jedľového vegetačného stupňa so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Výnimku tvoria lesné komplexy Babej hory, Pilska a Paráča s pralesovitými porastami smreka s prímiesou jarabiny. Stupeň kosodreviny je vyvinutý na Babej hore a Pilsku. Vo vrcholových častiach Babej hory je zreteľne vyvinutý aj alpínsky stupeň reprezentovaný alpínskymi lúkami.

Na hodnotách prírody oblasti sa značnou mierou podieľa aj živočíšstvo. Z veľkých šeliem sa v nej vyskytujú medveď, vlk, vzácnejší je rys. Bežná je raticová zver - jelenia, srnčia i diviacia. Charakteristickými druhmi stupňa lesa sú tetrev, hlucháň, jariabok lesný. Z dravých vtákov tu hniezdi orol krikľavý, myšiak hôrny, početný je krkavec čierny. V ostatných desaťročiach svoj hniezdny areál v oblasti rozšíril bocian čierny. V posledných rokoch prenikol do územia los mokrad'ový.

Obec patrí do chladného klimatického pásma. Priemerná ročná teplota je 4,6 °C. Priemerné teploty 5 °C a vyššie trvajú 180 dní v roku (21. IV.-17. X.), 10°C a vyššie len 120 dní (20. V.-16. IX.). V roku sa vyskytuje priemerne 46 jasných dní (najčastejšie v mesiacoch IX., VIII., X.), 155 dní zamračených (najčastejšie v mesiacoch XII., I., XI., II., III.) a 60 dní s hmlou (najčastejšie v mesiacoch XI., XII., X.). Oravská Lesná je najchladnejšou obcou na Slovensku.

Samozrejme klimatické pomery charakterizujú aj zrážky. V oblasti Oravskej Lesnej ročne padne viac ako 1 100 mm zrážok. Najviac v mesiacoch júl (140 mm), august (131 mm) a jún (121 mm). Snehová pokrývka sa vyskytuje už v septembri, no trvalá je od októbra do marca, až apríla s priemernou dobou trvania 119 dní. V decembri až apríli je hrubá 10 až 55 cm, pričom v roku je 109 dní so snehovou pokrývkou nad 10 cm, 89 dní s pokrývkou nad 20 cm a 39 dní so snehovou pokrývkou hrubou nad 50 cm. Najčastejšie vetry sú severné, severozápadné, pričom najsilnejšie sú severozápadné (priemerne 4,1 m/s).

Klimatické pomery majú priamy vplyv na fenologické javy rastlínstva. Ide hlavne o obdobie rašenia, kvitnutia drevín, siatie, sadenie a zbieranie poľnohospodárskych plodín,

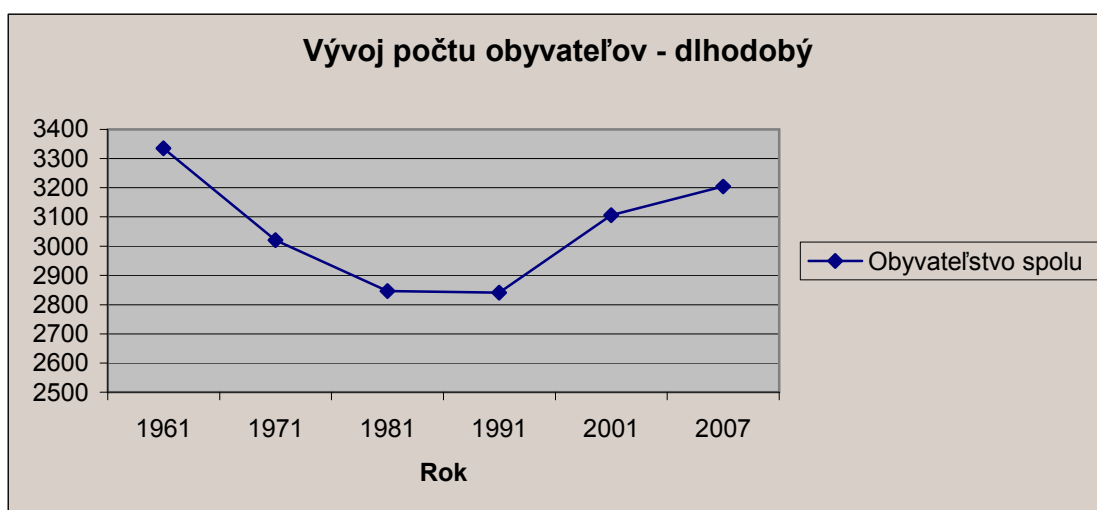
ktoré sú určujúcim faktorom pre poľnohospodárstvo, a teda i pre osídľovanie územia človekom.

2.2 Sociálna analýza

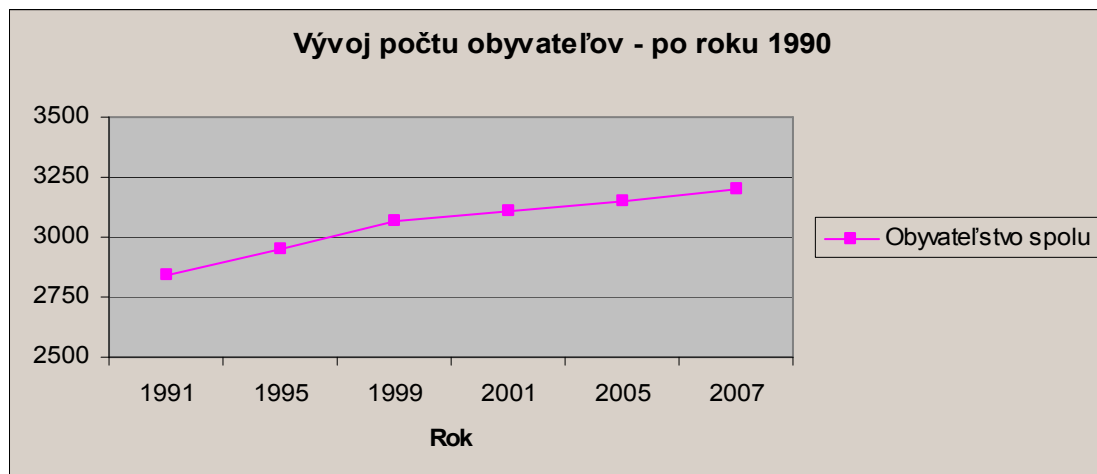
2.2.1 Základné demografické charakteristiky

Obec Oravská Lesná z demografického hľadiska patrí medzi stredné obce a momentálne má 3204 (k 1.1.2008) obyvateľov, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcim obdobiam. Rozloha katastrálneho územia je 65 628 249 m² t.j. cca. 6563 ha, čo predstavuje 48 obyvateľov na km² (hustota obyvateľstva).

Graf: Vývoj počtu obyvateľov v obci Oravská Lesná od r. 1961 – dlhodobý (zdroj: ŠÚ SR, obec)

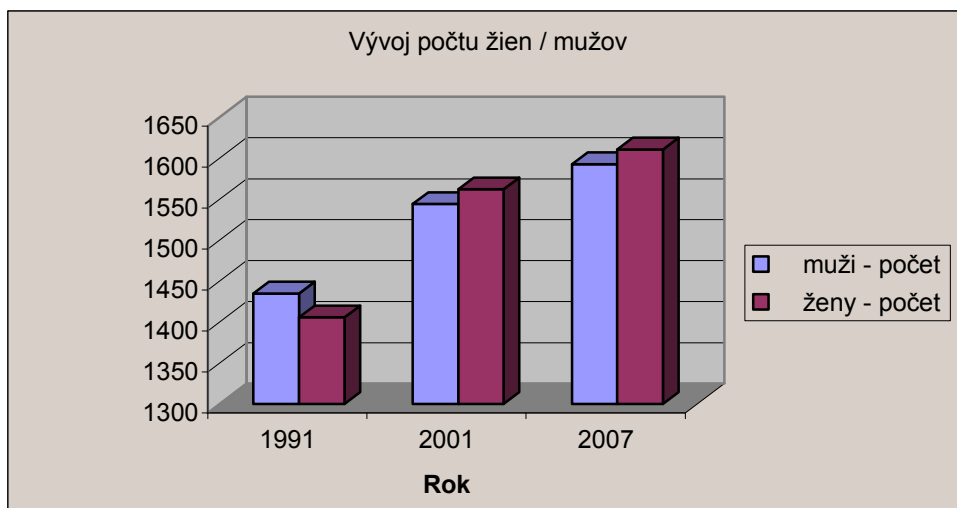
Graf: Vývoj počtu obyvateľov v obci Oravská Lesná od r. 1990 (zdroj: ŠÚ SR, obec)

Z dlhodobého hľadiska obec Oravská Lesná zaznamenáva nárast počtu obyvateľov.

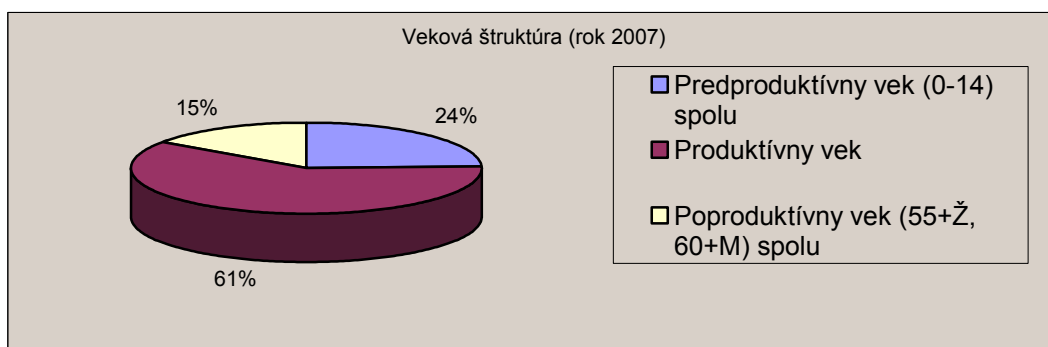
Graf: Zloženie obyvateľstva podľa pohlavia (zdroj: ŠÚ SR)

Veková štruktúra obyvateľstva.

Obec sa vyznačuje vyšším podielom obyvateľstva v predproduktívnom veku (0 – 14 rokov) a nižším podielom v poproduktívnom veku (ženy 55+, muži 60+ rokov). Podľa sčítania osôb, domov a bytov, v roku 2001 žilo v Žilinskom kraji 20,4% osôb v predproduktívnom veku, 62,2% v produktívnom veku a 17% v poproduktívnom veku. Vývoj v obci **v porovnaní s celokrajským priemerom je priaznivejší**. V produktívnom veku prevláda mužská populácia (1046 mužov k 891 ženám). Veková štruktúra podľa pohlavia je charakteristická pre vidiecku populáciu na Slovensku. Index starnutia v roku 2004 je 62,64. Na jedného mladého, predproduktívneho obyvateľa pripadá v obci Oravská Lesná 0,6 obyvateľa v poproduktívnom veku (dôchodcu), t.j. vývoj obyvateľstvo v porovnaní s celokrajským resp. celoslovenským priemerom priaznivé. Trend vývoja porovnaním oproti obdobiam od roku 1991 (zdroj ÚP a ŠÚ SR) sa vyznačuje postupným poklesom predproduktívneho veku v prospech produktívneho resp. poproduktívneho veku.

Graf: Vekové zloženie obyvateľstva v obci Oravská Lesná (zdroj ŠÚ SR)

Tab.: Vekové zloženie obyvateľstva podľa pohlavia k 31. 12. 2005 (zdroj ŠÚ SR)

Vek, vek. skupina, ukazovateľ	Pohlavie		
	muži	ženy	spolu
0 - 14	383	396	779
15 - 59M/54Ž	1 046	891	1 937
60 ⁺ M/55 ⁺ Ž	164	324	488
Štruktúra v %			
0 - 14	24,04	24,58	24,31
15 - 59M/54Ž	65,66	55,31	60,46
60 ⁺ M/55 ⁺ Ž	10,30	20,11	15,23
Priemerný vek	32,18	33,60	32,90
Index starnutia	42,82	81,82	62,64
Spolu	1 593	1 611	3 204

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra priamo ovplyvňuje možnosti jeho ekonomickej aktivity. Vzdelanostná úroveň v obci Oravská Lesná je v porovnaní s celoslovenskými ukazovateľmi nepriaznivá (zdroj ŠÚ SR a PHaSR ŽSK z júna 2003). V obci je vysoký podiel občanov so základným vzdelaním (v roku 2001 až 39 %) a nízky podiel s vysokoškolským vzdelaním (v roku 2001 len 4 %). V nasledujúcich rokoch sa ráta so zlepšením tejto štruktúry.

Podľa výsledkov sčítania k 26.5.2001:

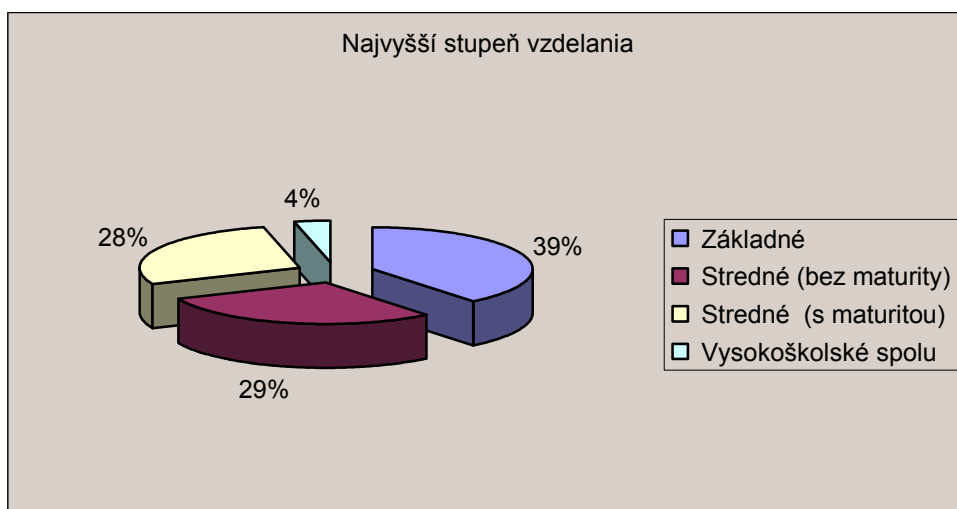
Tab.: Obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa vzdelania (zdroj ŠÚ SR, SOBD 2001).

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	313	545	858
Učňovské (bez maturity)	428	184	612
Stredné odborné (bez maturity)	29	7	36
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	116	48	164
Úplné stredné odborné (s maturitou)	143	219	362
Úplné stredné všeobecné	26	47	73
Vyššie	2	9	11
Vysokoškolské bakalárske	4	8	12
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	32	36	68
Vysokoškolské doktorandské	2	0	2
Vysokoškolské spolu	38	44	82
Vysokoškolské podľa zamerania:			

- univerzitné	17	30	47
- technické	18	8	26
- ekonomické	1	4	5
- poľnohospodárske	2	2	4
- ostatné	-	-	-
Ostatní bez udania školského vzdelania	8	6	14
Ostatní bez školského vzdelania	1	3	4
Deti do 16 rokov	440	450	890
Úhrn	1 544	1 562	3 106

Graf.: Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania (zdroj ŠÚ SR)

Národnostná a náboženská štruktúra.

Obec je národnostne aj z hľadiska príslušnosti k náboženskému vyznaniu jednoliata. Ku slovenskej národnosti sa hlási takmer 98 % obyvateľstva. Poloha obce Oravská Lesná v pohraničnej oblasti z Poľskou republikou predurčuje národnostné zloženie obyvateľstva obce a dáva predpoklad, že druhou najpočetnejšou národnosťou bude práve národnosť Poľská, štatisticky sa ale k poľskej národnosti hlási len 0,3% .

Rímsko-katolícke farské spoločenstvo patrí farskému úradu: farnosť Oravská lesná a hlásilo sa k nemu 97 % obyvateľov. K iným vierovyznaniam sa hlási štatisticky zanedbateľné množstvo.

Tab.- Prehľad počtu obyvateľov r. 1991,2001 (zdroj. ŠÚ SR)

Ukazovateľ	SEDB 1991	SODB 2001
Bývajúce obyv. podľa národností.:		
Slovenská %	99,61	98,94

Rómska %	0	0,03
Česká %	0,28	0,35
Poľská %	0,04	0,03
Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania:		
Rímskokatolícke %	91,45	96,94
Evanjelické %	0,21	0,45
Bez vyznania %	0,18	0,93
Nezistené %	7,99	1,26

2.2.2 Sociálna infraštruktúra a verejné zariadenia (vybavenie obce)

Spádovosť obce (od 1.11.2007):

Sídlo matričného úradu	Oravská Lesná
Sídlo pracoviska daňového úradu	Námestovo
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Námestovo
Sídlo Okresného súdu	Námestovo
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Námestovo
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Námestovo
Sídlo Územnej vojenskej správy	Žilina
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Námestovo
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Dolný Kubín

Školstvo

Obec je zriaďovateľom Základnej školy s materskou školou, ktorá sa nachádza v ústredí obce a navštevuje ju 472 žiakov. Od 1.1.1995 je škola právnym subjektom a od 1.7.2004 došlo k spojeniu s materskou školou. O vyučovací proces sa stará 29 pedagogických zamestnancov. Na škole pracuje 24 záujmových krúžkov. V dvoch oddeleniach školského klubu trávi popoludnie 68 žiakov. Na škole pracuje už od roku 1982 Detský folklórny súbor Magurka, ku ktorému pribudli v roku 2003 dva DFS, pre najmladších žiakov Malá Magurka a pre starších žiakov Flajšovanček, ktorý úspešne reprezentuje našu školu doma aj v zahraničí. ZŠ navštevujú takmer výhradne žiaci z obce Oravská Lesná. Nakoľko obec je dlhá okolo 10 kilometrov, žiaci musia zo vzdialenejších častí dochádzať autobusom. V správe o výchovno-vzdelávacej činnosti ZŠ s MŠ Oravská Lesná je vízia školy zadefinovaná ako

konceptia založená na vytváranie priaznivej atmosféry na výchovu a vzdelávanie, vedúcej k maximálnym výkonom s prihliadnutím na schopnosti a nadanie žiakov , aby školu opúšťal jazykovo zdatný a počítačovo gramotný dobrý človek.

Obr.: Základná škola – „Lucia“

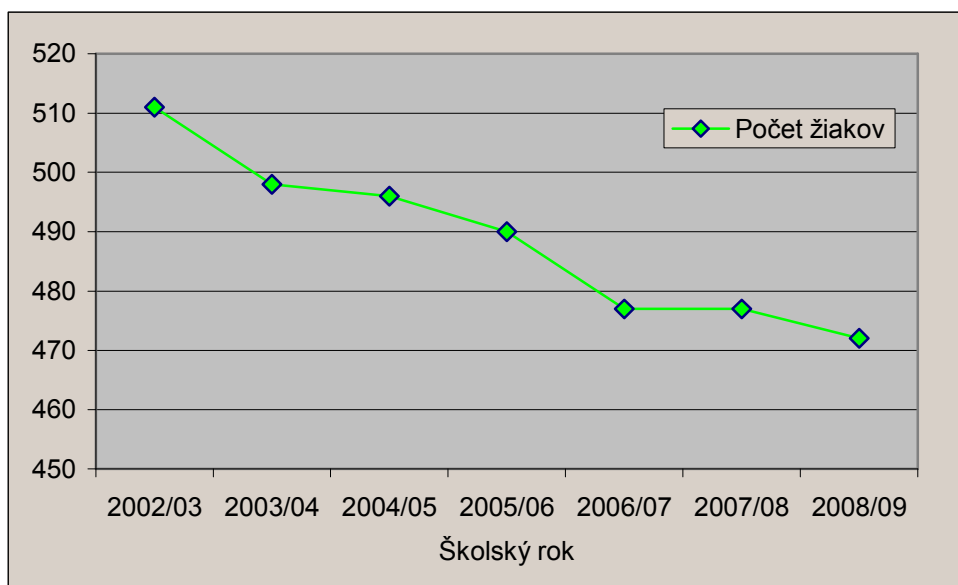

Porovnanie vývoja počtu žiakov k rozpočtu školstva na prenesený výkon:

Počet žiakov je mierne klesajúci s očakávaním pre šk. rok 2008/2009 472 žiakov (zdroj MŠ SR). Znižujúci sa počet žiakov v základnej škole je prirodzeným obrazom negatívneho demografického vývoja v kraji.

Vývoj počtu žiakov (zdroj MŠ SR, KŠÚ v Žiline):

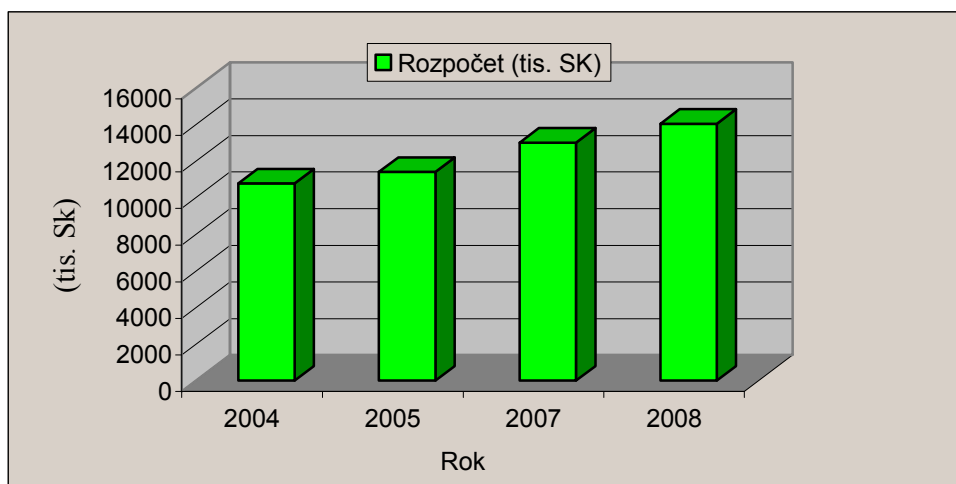
Školský rok	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09
Počet žiakov	511	498	496	490	477	477	472

Vývoj rozpočtu pre ZŠ (zdroj MŠ SR, prenesené kompetencie):

Rok	2004	2005	2007	2008
Rozpočet (tis. Sk)	10775	11402	13007	14042

Po prenesení kompetencií v oblasti školstva a fiškálnej decentralizácii je povinnosťou obce, riešiť aj mnohé otázky zabezpečenia financovania a prevádzky ZŠ s MŠ, vrátane rekonštrukcií, opráv a údržby. Súčasný technický stav školských budov si vyžaduje neustále financovanie. Udržanie školy a jej rozvoj patrí medzi priority obecnej samosprávy Oravská Lesná.

Stredné a vysoké školy

Spádovosť obce pre stredné školy je okres Námestovo (gymnázium, ZŠŠ - Námestovo a iné), Dolný Kubín (OA D. Kubín, SZŠ - D. Kubín a iné) a ďalšie podľa širokej ponuky siete škôl (PaSA - Turč. Teplice, SPŠ - Tvrdošín, gymnázium Trstená, Žilina, Sučany a iné).

V ŽSK majú sídlo 2 vysoké školy univerzitného typu, ktoré majú spolu 12 fakúlt, z toho je jedna cirkevná - Katolícka univerzita v Ružomberku a ŽU v Žiline.

Kultúra a šport

V obci Oravská Lesná sa nachádza Úzkokoľajná úvraťová železnica, ktorá je skvostom Slovenska. Oravskú lesnú železnicu dal postaviť Oravský komposesorát v roku 1918. Po rekonštrukcii bola 31.05. 2008 sprístupnená verejnosti. Úzkokoľajná lesná železnica, by mala pozdvihnúť turistický ruch v Oravskej Lesnej a jej okolí. Ku kultúrnym pamiatkam patrí aj kostol sv. Anny. Stavba kostola sa začala už v roku 1910. Projektantmi boli inžinieri z Budapešti. Stavba kostola sa dokončila koncom leta 1914. Kostol je realizovaný kombináciou dreva a kameňa. Hlavné nosné kamene sú pieskovcové, dôkladne

opracované a vyzdobené jemnými ornamentami, podobne ako ostatná časť drevenej konštrukcie. Jedinečnosťou je strecha kostola, tvorí ju drevená konštrukcia pokrytá tradičným dreveným šindľom.

Pre obec sú charakteristické tieto remeslá: výroba šindľov, tkanie kobercov, práce na hrnčiarskom kruhu, drevorezba, vyšivkárstvo.

V Oravskej Lesnej pôsobia folklórne súbory:

Fľajšovan

Vznikol v roku 1991, založil ho výborný spevák a heligonkár p. Viktor Chudoba a zároveň sa stal jeho umeleckým vedúcim.

Magurka detský folklórny súbor, ku ktorému sa pridá

Fľajšovanček

Mládežnícky folklórny súbor vznikol v roku 2002 ako medzičlánok dospelého súboru Fľajšovan. Je v ňom združených okolo 40 dievčat a chlapcov. Súčasťou tohto súboru je aj ľudová hudba bratov Chudobovcov.

Pôsobia tu aj občianske združenia: Beskyd a Jedlička - ich hlavnou činnosťou je rozvoj kultúry a športu v obci.

Oblasti športu sa venuje občianske združenie Telovýchovná Jednota Oravská Lesná. Venuje sa rozvoju športu, je správcom futbalového ihriska a zimného štadiónu, zabezpečuje športový rozvoj pre občanov Oravskej Lesnej a okolia v štyroch oddieloch:

- futbalový
- hokejový
- stolnotenisový a volejbalový

Obr.: TJ Oravská Lesná

Národné kultúrne a technické pamiatky:

Kostol Sv. Anny

Úzkokoľajná úvratľová železnica

Pamätihodnosti:

Svätá trojica – socha nachádzajúca sa na Lehotskej

Pomník padlým hrdinom – je umiestnený pred kostolom Sv. Anny

Madona s dieťaťom – pieskovcová socha nachádzajúca sa na Lehotskej

Zdroj ŠÚ SR (k 1.6.2007)

Kultúrny dom	áno
Lyžiarský vlek	áno
Ihrisko pre futbal	áno
Hasičská zbrojnica	áno
Kino stále	nie
Knižnica	áno
Telocvičňa	áno

Zdravotníctvo a sociálne služby

DD a DSS pre dospelých, opatrovateľská služba	áno
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast	áno
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	áno
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	áno
Lekárne a výdajne liekov	áno
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	áno

Vybrané služby

Predajňa potravinárskeho tovaru	áno
Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Pohostinské odbytové stredisko	áno
Pošta	áno
Predajňa nepotravinárskeho tovaru	áno
Predajňa pohonných látok	nie
Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel	nie
Hotel (motel, hotel)	áno

Turistická ubytovňa **, *	áno
Chatová osada *** až *	nie
Kemping **** až *	nie
Komerčná poisťovňa	áno
Komerčná banka	nie
Bankomat	Áno SLSP

Obr.: Lyžiarske stredisko

2.3 Ekonomická analýza

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viaceré podnikateľské subjekty – fyzické i právnické osoby, podnikajúce na území obce. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, vytvárajú a ponúkajú pracovné príležitosti a tým prispievajú k rozvoju obce.

Na ekonomickom rozvoji sa podieľa aj obecná samospráva, predovšetkým vytváraním priaznivých podmienok pre podnikanie, poskytovaním pozemkov a pod.. Nepriamy vplyv na ekonomický rozvoj majú aj občania pôsobiaci v spoločenských a záujmových organizáciách, občianskych združeniach, v kultúre a športe. Obec Oravská Lesná má vybudovanú priemyselnú zónu, ktorú postupne bude rozširovať. Celkovo možno konštatovať, že obec Oravská Lesná je podhorská oblasť s prevažujúcou priemyselnou a poľnohospodárskou výrobou a má aj obytný a rekreačný charakter.

Ekonomická štruktúra

Z všeobecného hľadiska môžeme povedať, že menšia časť obyvateľstva dochádza za prácou a to hlavne v troch najrozvinutejších oblastiach:

Priemyselná výroba – odchádza za prácou 93 obyvateľov, v obci zostáva 379 obyvateľov

Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby - odchádza za prácou 2 obyvatelia, v obci zostáva 51 obyvateľov

Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby - odchádza za prácou 14 obyvateľov, v obci zostáva 43 obyvateľov

Ale taktiež tu dochádza aj k opačnému javu napr. v stavebníctve, v tomto prípade viac ľudí migruje za prácou ako zostáva v obci.

Stavebníctvo - odchádza za prácou 145 obyvateľov, v obci zostáva 91 obyvateľov.

Súkromný sektor

Rozhodujúce pre ekonomický rozvoj obce sú podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Súkromné podnikanie v obci sa sústreďuje hlavne v týchto oblastiach: priemyselnej výroby hlavne elektrotechnický priemysel (AVEX, CRT, EASTERN), obchodu a služieb, cestovného ruchu a v drevospracujúcom priemysle.

V obci sa rozširuje živnostnícka remeselnícka výroba (drevárenská výroba, murárske, inštalačné práce,...). Fyzické osoby taktiež podnikajú v službách ako napr. ubytovanie, hotely, chaty, reštauračné služby, kaderníctvo....

K 15.02.2009 je zaznamenaných v obchodnom a živnostenskom registry spoločností so sídlom v Oravskej lesnej: 30 obchodných spoločností a 115 živnostníkov a prevádzkarní.

Rozvoj podnikania súkromného sektora v obci budú v ďalšom období výrazne ovplyvňovať najmä výhodné lokalizačné faktory, ktoré bude obec poskytovať:

- V obci dôjde postupne k výstavbe priemyselnej a dopravnej infraštruktúry
- Obec ponúka na podnikanie nevyužívané objekty a pozemky na výstavbu
- Obec ponúka prenájom obecného majetku za účelom podnikania

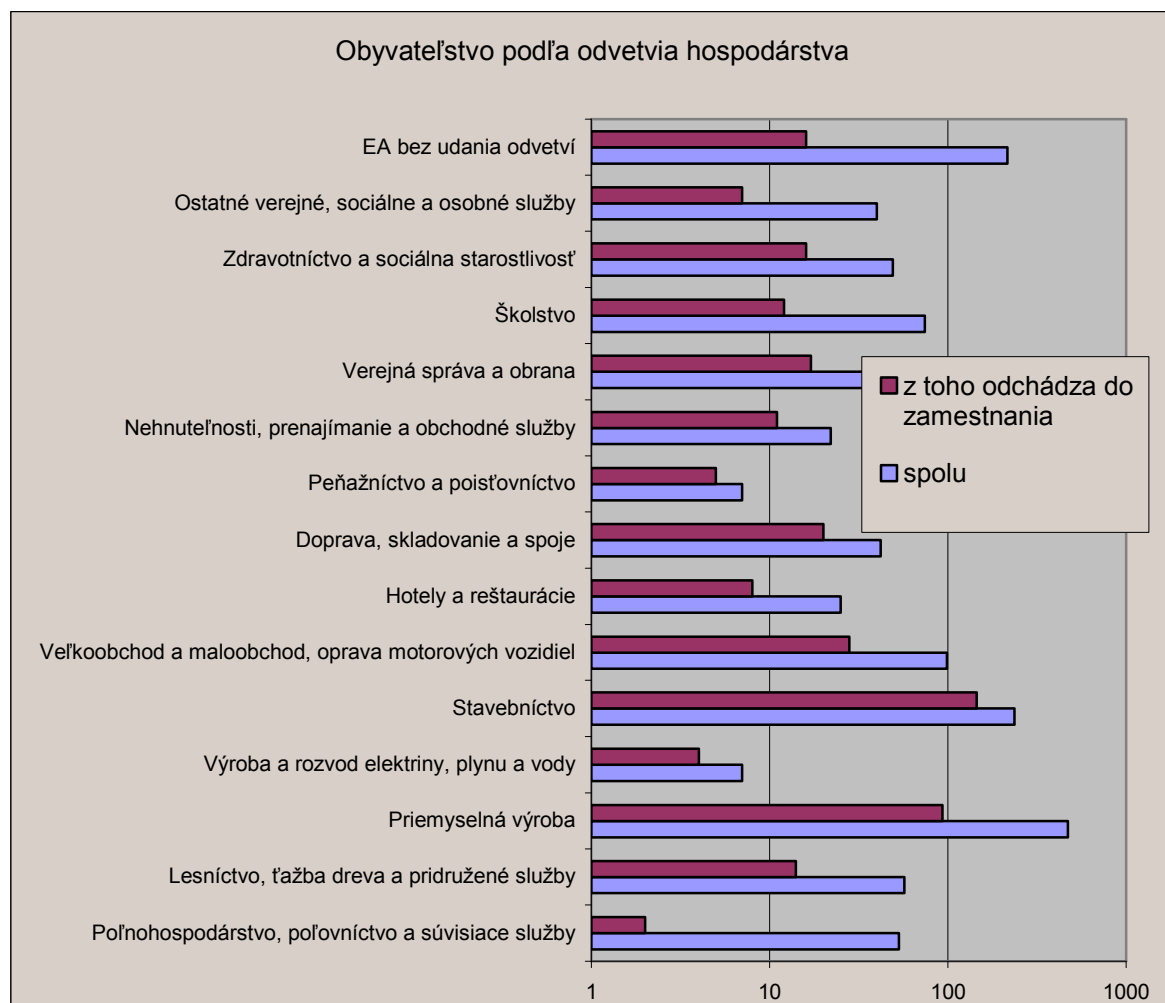
Tab.: Bývajúcce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva (Zdroj ŠÚ SR, SODB 2001)

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	28	25	53	2
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	37	20	57	14

Priemyselná výroba	219	253	472	93
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	7	0	7	4
Stavebníctvo	232	4	236	145
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel	30	69	99	28
Hotely a reštaurácie	6	19	25	8
Doprava, skladovanie a spoje	31	11	42	20
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	7	7	5
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	16	6	22	11
Verejná správa a obrana	21	43	64	17
Školstvo	13	61	74	12
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	6	43	49	16
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	22	18	40	7
EA bez udania odvetví	130	86	216	16
Spolu	799	665	1 464	399

Graf: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva (Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2001)

Najviac občanov zamestnávajú spoločnosti elektrotechnického priemyslu AVEX, CRT, EASTERN (približne 900 zamestnancov, z toho tretina občanov obce Oravská Lesná). Oproti iným obciam regiónu (ale aj Slovenska) je to veľká výhoda vzhľadom k ukazovateľu odchodu občanov obce do zamestnania mimo vlastnú obec. Blízkosť a možnosť zamestnania v týchto spoločnostiach má pozitívny vplyv na rozvoj a život v obci.

Miera nezamestnanosti a ekonomicky aktívnych osôb

Nezamestnanosť v okrese Námestovo sa vyvíja každoročne veľmi podobne a má cyklický charakter. Kritickými mesiacmi sú január až marec, kedy sa eviduje nižší prítok voľných pracovných miest a nezamestnanosť má stúpajúcu tendenciu. Mesiac apríl až september sú charakteristické vyšším prítokom voľných pracovných miest a nezamestnanosť má klesajúci trend umocnený v dôsledku začínajúcich sezónnych prác, tvorbou nových pracovných miest, realizáciou projektov a tiež podporou v rámci nástrojov APTP. V novembri je už situácia na trhu práce v stave evidencie uchádzačov o zamestnanie tradične ovplyvnená pravidelným sezónnym efektom, ktorý pokračuje aj v mesiaci december.

V roku 2007 došlo vo vývoji nezamestnanosti k zmenám v dôsledku hromadného prepúšťania (HP) vo firme PUNCH CAMPUS, s.r.o., Vavrečka, okres Námestovo.

Vo všeobecnosti má miera nezamestnanosti v Oravskej Lesnej klesajúci charakter, no pri zohľadnení prehlbujúcej sa hospodárskej krízy sa môže očakávať i jej nárast. Predpoklady vzniku nových pracovných príležitostí v bezprostrednom okolí obce môžu výrazne prispieť k jej ďalšiemu zníženiu. Preto by mala i obecná samospráva vylepšovať podmienky na príliv potenciálnych investorov a podnikateľov a hľadať i možnosti vplyvu na tvorbu pracovných príležitostí pre obyvateľov obce.

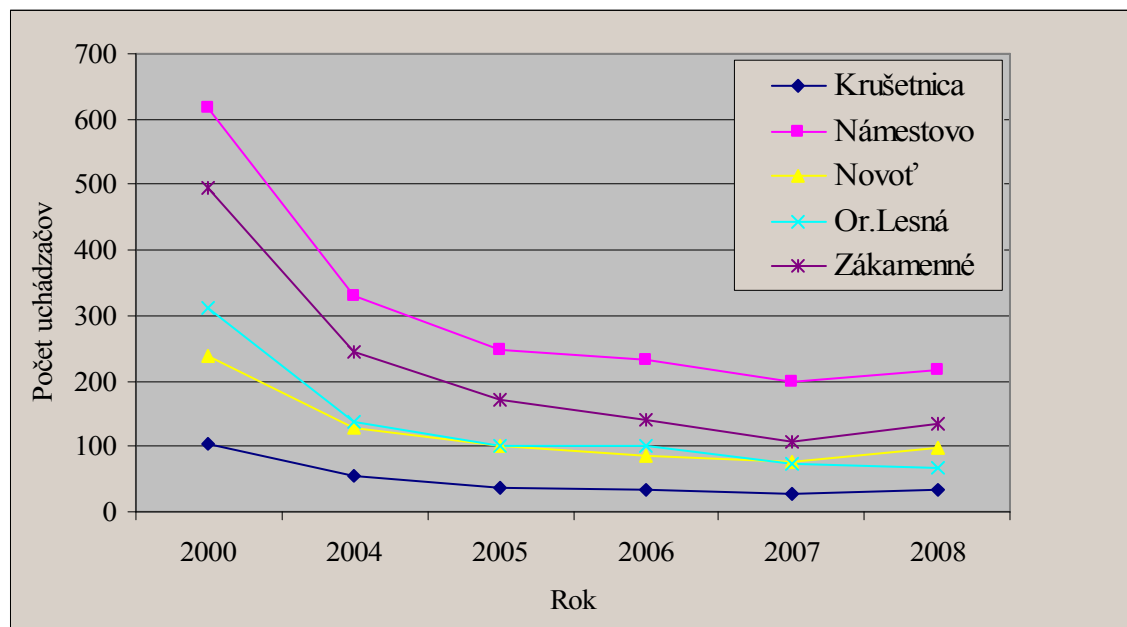
Tab.:

Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Námestovo - vybrané obce
k 30.4. (zdroj ÚPSVaR Námestovo)

rok/ obec	2000	2004	2005	2006	2007	2008
	počet uchádzačov					
Krušetnica	104	54	38	35	27	33
Námestovo	617	331	247	233	198	216
Novoť	237	129	102	87	77	99
Or.Lesná	312	139	102	100	73	67
Zákamenné	495	246	171	142	108	135
Okres Spolu	5636	2991	2417	2170	1592	1835

Graf.: Počet uchádzačov o zamestnanie v okrese Námestovo - vybrané obce
(Zdroj ÚPSVaR Námestovo)

Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce

Samospráva obce môže ovplyvniť ekonomický rozvoj v obci viacerými spôsobmi:

- Finančnými zdrojmi, ktorými disponuje v príjmovej časti rozpočtu, v mimorozpočtových fondoch a ich racionálnym využívaním
- Majetkom, ktorým disponuje a ktorý využíva na zabezpečenie výkonu obecnej samosprávy, zabezpečenie verejnoprospešných služieb i na podnikateľskú činnosť
- Vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci pre podnikateľské subjekty budovaním technickej infraštruktúry, využívaním regulačných ekonomických a iných nástrojov
- Koordinačnou činnosťou, ktorou môže usmerňovať a ovplyvňovať podnikateľské aktivity aj ostatných podnikateľských subjektov v okolí obce

Priamy vplyv na ekonomický rozvoj obce má obecná samospráva najmä cez rozpočet a využitie obecného majetku.

Po vstupe do Európskej únie pribudla obci nová významná povinnosť vytvárať všetky predpoklady pre získanie a predkladanie požiadaviek na čerpanie finančných prostriedkov zo ŠFEÚ.

Do obecnej ekonomiky vstupujú samosprávne orgány obce svojou rozhodovacou, riadiacou, koordinačnou, hospodárskou a investičnou činnosťou. Obecná samospráva sa riadi predovšetkým týmito zásadami:

- Správnym stanovením priorít obecných potrieb a úloh premietnutých do rozpočtu obce
- Stanovením spôsobom finančného krytia potrieb obce, najmä prijatím všeobecne záväzných nariadení
- Využívaním združovania finančných prostriedkov s inými subjektami v obci a jej okolí
- Správnym nakladaním s obecným majetkom a jeho ekonomicky najefektívnejším využívaním

Základným finančným plánom, ktorý na základe pravidiel financovania vypracováva obec a schvaľuje obecné zastupiteľstvo je ročný rozpočet príjmov a výdavkov obce. Predstavujú ho príjmy a výdavky bežného a kapitálového rozpočtu. Rozhodujúcou položkou príjmov sú podielové a miestne dane a miestne poplatky.

Pre každú obec je dôležitá ekonomická sila, ktorú charakterizujú základné ukazovatele:

- Finančná sila obce – objem celkových príjmov vytvorených v rozpočte na 1 obyvateľa
- Daňová sila obce – objem všetkých daňových príjmov a poplatkov na 1 obyvateľa

Výrazný vplyv na zvýšenie finančnej sily obce má od roku 2003 delimitačná dotácia na školstvo.

Výdavky rozpočtu obce predstavujú predovšetkým výdavky bežného rozpočtu obce, ktoré zabezpečujú plnenie funkcií obecnej samosprávy a verejné služby obyvateľom obce, ktoré sú hradené z rozpočtových prostriedkov. Výrazný vplyv na zvyšovanie výdavkov bežného rozpočtu má rast energií, telekomunikačných, poštových služieb, kancelárskych potrieb a materiálu. Mimoriadnu náročnosť predstavujú náklady spojené s odpadovým hospodárstvom. Obecná samospráva vynakladá výdavky i na udržanie športového a kultúrneho života v obci, na podporu zdravotníctva, aktivít cirkvi i sociálne podpory.

Orgány obce

Orgány obce tvorí starosta a obecné zastupiteľstvo. Predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom obce je starosta. Funkcia starostu je verejná funkcia. Obecné zastupiteľstvo pre funkčné obdobie r. 2006-2010 tvorí 11 poslancov. Náplň práce, rokovací poriadok ako i zloženie komisií schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Vo volebnom období 2006-2010 sú ako poradný orgán zastupiteľstva zriadené tieto komisie:

- Komisia výstavby, obecného plánovania, dopravy, obchodu, služieb a cestovného ruchu
- Sociálna komisia
- Komisia poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva a životného prostredia
- Komisia rozvoja vzdelávania, kultúry, mládeže a športu
- Komisia finančná a správy obecného majetku
- Komisia pre ochranu verejného poriadku

Samospráva môže ovplyvniť ekonomický rozvoj obce viacerými spôsobmi:

1. finančnými zdrojmi, ktorými disponuje:
 - v príjmovej časti rozpočtu
 - v mimorozpočtových fondoch
2. majetkom, ktorým disponuje
3. vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci
 - regulačné ekonomické nástroje
 - budovanie technickej infraštruktúry
 - koordinačnou činnosťou

Hospodárenie a rozpočet obce

Rozpočet obce za obdobie posledných rokov bol plánovaný ako vyrovnaný. V skutočnosti bolo plnenie rozpočtu vždy mierne pozitívnejšie, nakoľko skutočný rozdiel medzi príjmom a výdavkom za sledované obdobie bol vyšší ako predpokladaný. Z uvedených údajov vyplýva, že rozhodujúci príjem do obecného rozpočtu predstavuje výnos dane pre územnú samosprávu, transfer na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva a príjem z miestnych daní, naopak najväčšie výdaje sú spojené so zabezpečením škôl (prenesené aj originálne kompetencie) a správou obce.

Plán rozpočtu obce na rok 2009 – 2011 (zdroj OÚ Oravská Lesná)

A) Príjmy

Pol.	Názov	Plán 2009 v tis. Sk	Plán 2009 v tis. EUR	Plán 2010 v tis. EUR	Plán 2011 v tis. EUR
1.	Výnos dane z príjmu FO	24 000	797	840	923
2.	Daň z pozemkov	580	19	21	23

3. Daň zo stavieb	590	20	22	24
4. Miestne poplatky, pôžičky	150	5	5	6
5. Poplatky	50	2	2	2
6. Matrika	110	4	4	4
7. Prenajaté byty	1 400	46	51	56
8. Prenájom priestorov, služby	1 200	40	44	48
9. Poplatok za hracie prístroje	90	3	3	3
10. Poplatok za zber komunálneho odpadu	1 700	56	66	76
11. Správne poplatky	100	3	4	4
12. Stavebný úrad	150	5	5	6
13. Aktivačná činnosť	100	3	4	4
14. Dotácie	10 000	332	332	332
15. Odpredané byty, budovy, akcie	200	7	7	7
16. Rezervný fond	250	8	8	8
17. Úver	0	0	0	0
Spolu príjmy	40 670	1 350	1 418	1 526
19. Základná škola	13 007	432	475	522
Príjmy spolu	53 677	1 782	1 893	2 049

B) Výdavky

	Plán 2009	Plán 2009	Plán 2010	Plán 2011
Pol. Názov	v tis. SK	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
1. Správa obce z toho:	5 990	199	215	237
-mzdové prostriedky	2 900			
- poisťné	896			
- cestovné, energie, voda, komunikácie	250			
- materiál	193			
- dopravné	180			
- údržba	362			
- ostatné	979			
- príspevok na stravu	60			
- poslanci OZ	170			
- územný plán obce				
2. -Byty	1 000	33	0	0
3. Kontrolór	220	7	8	9
4. Matrika,evidencia obyv.	150	5	5	6
5. Úvery a úroky z úverov	1 029	34	34	34
- 14 b.j.	420	14	0	0
- 16 b.j.	405	13	0	0
- VW Passat leasing	204	7	0	0
6. Údržba miestnych komunikácií	1 500	50	116	66
7. Verejné osvetlenie z toho:	2 000	66	27	33
- el. energia		0	0	0

- údržba		0	0	0
8. Zdravotné zariadenie z toho:	50	2	2	2
- vodné-stočné		0	0	0
- údržba		0	0	0
9. Príspevok TJ	200	7	7	8
10. Miestne kultúrne stredisko z toho:	1 800	60	66	73
- mzdové prostriedky	480	16	0	0
- poisťné	170	6	0	0
- vykurovanie	600	20	0	0
- el. energia	330	11	0	0
- voda, komunikácie	80	3	0	0
- materiál	40	1	0	0
- údržba	100	3	0	0
11. Knižnica	50	2	3	3
12. Ostat.činn. v kultúre(folklór, eRko,Jedlička)	190	6	7	8
13. Miestny rozhlas	1 800	60	2	2
14. Cintorín z toho:	500	17	20	23
15. Odvoz komunálneho odpadu	1 700	56	66	76
16. Kotolna MKS	5 750	191	0	0
17. Príspevok cirkvi	100	3	4	4
18. Spolu financovanie projektu,ČOV,vodovod	3 000	100	100	100
19. Jednorázové dávky (soc. núdza, Deň matiek)	200	7	7	8
20. Školenie zamestnancov	50	2	2	2
21. Staveb. Úrad, pozem.komun.	220	7	8	9
22. Aktivačná činnosť	310	10	11	12
23. Verej. priestr.,ROEP,	400	13	13	13
24. Bytová jednotka	90	3	3	4
25. Opatrovateľská služba	1 300	43	50	55
26. Požiarna ochrana	120	4	4	5
27. Informačný systém	500	17	3	3
28. Bezpeč. zábrany, chodníky	3 000	100	100	66
29. Nové investície-iné	958	32	321	460
Spolu výdavky	34 177	1 134	1 206	1 322
30. Základná škola-prenes.komp.	15 000	498	531	564
31. Materská škola-orig.komp.	4 500	149	156	163
Spolu výdavky	53 677	1 782	1 893	2 049

Technická vybavenosť a dopravná infraštruktúra

V obci sa nachádza verejná kanalizácia a ČOV, vybudovaná v roku 1987. Obec má vybudovaný pitný vodovod. Bola členom vodárenskej spoločnosti, súčasná snaha vedenia obce je osamostatnenie sa od vodárenskej spoločnosti. V katastri sa nachádzajú súkromné vodovody.

Zdroj ŠÚ SR a OÚ Oravská Lesná

Pošta	áno
Káblová televízia	nie
Verejný vodovod	áno
Verejná kanalizácia	áno
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	áno
Rozvodná sieť plynu	nie

Obcou Oravská Lesná prechádza nadradená cestná sieť II/520 Krásno nad Kysucou - Stará Bystrica - Nová Bystrica - Oravská Lesná - Vavrečka - Tvrdošín - Trstená - Suchá Hora - hranica SR/Poľská republika v správe Žilinského samosprávneho kraja. Dňa 10. 11. 2008 otvorili novovybudovanú cestnú komunikáciu Nová Bystrica – Oravská Lesná. Otvorením cesty sa obnovilo plnohodnotné prepojenie Oravy a Kysúc po jej prerušení vybudovaním nádrže Nová Bystrica.

Doplňkovú cestnú sieť tvoria miestne komunikácie (obslužne a prístupové) v správe obce Oravská Lesná. Statická doprava (tzv. parkovacie miesta) je riešená popri domoch a garážami popri ceste II/520. Ich situovanie je nevhodné s priamym vjazdom na komunikáciu. Viac parkovacích plôch sa nachádza pred budovou obecného úradu.

Doprava pre peších je v obci riešená chodníkmi a pešími stezkami.

Hromadná verejná doprava je zabezpečovaná prostredníctvom autobusového prepravcu, vzhľadom na verejný záujem je sčasti spolufinancovaná prostredníctvom rozpočtu ŽSK.

Verejné osvetlenie je v obci vybudované. Káblová TV sa v obci nenachádza. Obecný rozhlas je vybudovaný, no v súčasnosti je nutná rekonštrukcia.

Obr.: Cesta II/520 Nový úsek

2.4 Životné prostredie

Obec Oravská Lesná patrí do chránenej krajinnej oblasti Horná Orava

Vyhlásená: 1979

Výmera: 70 333 ha

Geomorfologický celok: Podbeskydská vrchovina, Podbeskydská brázda, Oravské Beskydy, Oravská kotlina, Oravská Magura

Okresy: Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín

Chránená krajinná oblasť Horná Orava v ktorej sa nachádza aj kataster obce Oravská Lesná sa nachádza v najsevernejšej časti Slovenska. Je najchladnejšou obcou na Slovensku. Jej zemepisné súradnice sú 49° 23' zemepisnej šírky a 19° 11' zemepisnej dĺžky. Veľkú časť územia zaberajú flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami, na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu - pieskovce a ílovce, ktoré sa v ďalších geologických dobách intenzívne zvrásňovali spolu so staršími geologickými jednotkami.

Takmer polovicu územia chránenej krajinnej oblasti zaberajú lesy. Na hodnotách prírody oblasti sa značnou mierou podieľa aj živočíšstvo. Faunistickou osobitosťou územia chránenej krajinnej oblasti je oravské priehradné jazero, poskytujúce vhodný biotop nielen pre ichtyofaunu, ale najmä pre avifaunu.

Životné prostredie a negatívne faktory.

I v obci Oravská Lesná je mnoho negatívnych vplyvov, ktoré pôsobia na životné prostredie. Obec nie je plynofikovaná, vykurovanie je na pevné palivo, čo nezodpovedá riešeniu ochrany životného prostredia. K smogovým situáciám dochádza v malých sídlach, uzavretých dolinách, obciach ako je aj Oravská Lesná. Na uvedených smogových stavoch sa podieľajú predovšetkým malé zdroje znečistenia ovzdušia a automobilová doprava. Riešenie problematiky zavedenia plynofikácie obce komplikuje samotná štruktúra zástavby v obci, jednotlivé domy, skupiny domov a osady sú od seba príliš vzdialené a rozstratené v členitom teréne dolín, pahorkov a vrchov. V budúcnosti bude nutné prejsť aj na inú formu vykurovania ako napríklad biomasa a podobne. Obec má vybudovaný pitný vodovod od roku 1997, ktorý zachytáva 8 prameňov v lokalite Zadná Nová Rieka. Stav v zásobovaní pitnou vodou je na dobrej úrovni, so zreteľom na jeho neustále zlepšovanie. Zásobovanie pitnou vodou: počet napojených domácností na verejný vodovod- 2012 obyvateľov, z toho počet studní – 430. Kvalita pitnej vody splňuje STN. Odvádzanie a čistenie odpadových vôd – obec má tri kanalizačné zberače. Čistička bola spustená do prevádzky v roku 1987, jedná sa o biologicko-mechanickú čističku tzv. kombiblok. Jedenkrát za mesiac sa odoberajú vzorky vyčistenej

vody, ktoré musia splňať STN. Obec nemá vybudovanú modernú kanalizáciu, štúdia vybudovania kanalizácie bola vypracovaná, avšak z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov ešte stále nebola zrealizovaná. Zastaralý systém odkanalizovania obce (žumpy) predstavuje jeden z hlavných zdrojov permanentného znečisťovania povrchových a podzemných vôd na území. Druhým významným zdrojom znečistenia povrchových a podzemných vôd je poľnohospodárska výroba. Splach organických a minerálnych hnojív a organických odpadov spôsobuje zvýšený obsah dusičnanov, dusitanov, síranov a chloridov v povrchových a podzemných vodách.

Stav odpadového hospodárstva - Program odpadového hospodárstva obce (POH)

Obec má spracovaný POH s platnosťou do roku 2005, vychádza z POH z okresu Námestovo. V obci sa nenachádzajú zariadenia na zhodnocovanie odpadu. Odpad sa vyváža mimo územia do obce Zubrohlava. Separácia odpadu je zavedená, likvidácia nelegálnych skládok sa zabezpečuje. Obec Oravská Lesná neplánuje na svojom území zriadenie zariadenia na zneškodňovanie odpadov. Záujmom funkčného využitia územia je vytvoriť podmienky pre nakladanie komunálnym odpadom:

- užívanie zberných nádob
- sústredenie odpadu oddelených zložiek na miesta určené obcou
- vytvorenie miest na odovzdávanie oddelených zložiek komunálneho odpadu

V tab. Údaje k 31.12.2006 (zdroj ŠÚ SR)

Životné prostredie (31.12.2006)	
Skládka komunálneho odpadu	nie
Množstvo komunálneho odpadu v tonách	557,2
Využívaný komunálny odpad v tonách	0,0
Zneškodňovaný komunálny odpad v tonách	551,9

3. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza sa zameriava na prezentáciu poznatkov získaných v prechádzajúcich analytických postupoch vo forme silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.

Z pohľadu problematiky strategického plánovania v etape programovania sú podstatným výstupom procesu analýzy:

- SWOT analýza,
- kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja,
- merateľné ukazovatele.

SWOT analýza slúži na prezentáciu výsledkov makroekonomickej analýzy a socio-ekonomickej analýzy. Pozostáva z prezentácie silných stránok, slabých stránok, príležitostí a ohrození a snaží sa zlúčiť výsledky analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia cieľovej oblasti. SWOT analýza je určená pre definovanie stratégie a slúži ako základný model pre budúce riadenie podpory. Pomenovanie silných a slabých stránok podáva prehľad o vnútornom živote v obci, identifikácia príležitostí a ohrození sa zameriava na uvedenie si vonkajších faktorov, ktoré na kvalitu života obce vplývajú.

SWOT analýza obce Oravská Lesná je členená na nasledovné kapitoly : Ľudské zdroje, Technická infraštruktúra, ekonomika a služby, Bývanie a občianska infraštruktúra, Životné prostredie a ekológia.

Na záver sú uvedené príležitosti a ohrozenia.

I. ĽUDSKÉ ZDROJE	
Silné stránky	Slabé stránky
Skúsenosť manažmentu obce s procesom realizácie projektov Udržujú sa ľudové zvyky a tradície Dobrá spolupráca s organizáciami pôsobiacimi na území obce Úzke prepojenie obecného zastupiteľstva s riadiacou samosprávou a ľuďmi Ľudia sú hrdí na svoju minulosť a zvyky Životný štýl občanov aj v súčasnosti je úzko spätý	Nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb Pokles počtu detí v základnej škole

s tradíciami V súčasnosti v obci pôsobí viacero dobrovoľných organizácií Skúsenosti s uskutočňovaním kultúrnych a športových podujatí Opatrovateľská služba zabezpečená obcou Sídlo sociálneho zariadenia v obci a aj príľahlých sídlach Vyšší podiel obyvateľov v predproduktívnom veku Mierne pozitívny trend vývoja počtu obyvateľov	
---	--

II. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA, EKONOMIKA A SLUŽBY

Silné stránky	Slabé stránky
Obec má dobrú polohu pre rozvoj turizmu aj s prepojením na iné lokality Pozitívny trend vývoja nezamestnanosti (roky 2000-2007) Prítomnosť atraktívneho prostredia Propagácia obce prostredníctvom internetu a iných komunikačných médií Dlhoročná história obce, tradície Rýchla dostupnosť hlavnej cestnej dopravnej tepny po dobudovaní cesty II/520	Chýbajúce služby pre potencionálnych návštevníkov obce Zložité „rešpektovanie“ podmienok ochrany V niektorých častiach nevyhovujúca kvalita vozoviek Nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov Nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov Vykurovanie na pevné palivo Nedostupnosť železničnej dopravy

III. BÝVANIE A OBČIANSKA INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
Tradícia regionálneho školstva Samostatné ambulancie lekárov	Deficit v materiálo-technickom vybavení školy Deficit finančných prostriedkov znamená

Sídlo lekárne	sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve
Rímsko-katolícky kostol	
Existencia zdravotníckeho zariadenia	Chýbajúce služby pre potencionálnych návštevníkov obce
Existencia futbalového ihriska a zimného štadiónu	

IV. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A EKOLÓGIA

Silné stránky	Slabé stránky
Atraktívna prírodná poloha obce - prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami Zber odpadu všetkých druhov Veľké plochy lesov CHKO Horná Orava Zabezpečený systém odvozu a likvidácie TKO	Zložitá legislatíva OP pri rozvoji CR Absencia obecného kompostoviska a zberného dvora pre separovaný zber Narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy hlavne po otvorení cesty

V. PODMIENKY PRE REKREÁCIU, ŠPORT a KULTÚRU

Silné stránky	Slabé stránky
Obec má dobrú polohu pre rozvoj turizmu Prírodné krásy v okolí obce Rozsiahle lesné porasty vhodné na turistiku a cykloturistiku Pripravenosť územia pre rozvoj športovej funkcie možnosť zimných športov – dostatok snehovej pokrývky, vleky Viac registrovaných kultúrnych a športových spolkov a organizácií	Dlhodobá návratnosť investícií Málo rozvinutý cestovný ruch Nevyhovujúce komunikácie

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
rozvoj technickej infraštruktúry možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely rekonštrukcia miestnych komunikácií rekonštrukcia verejného osvetlenia využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov dobudovanie miestnej kanalizácie a vodovodu regulácia koryta miestneho potoka výstavba oddychovej zóny v centre obce dobudovanie odborných učební v ZŠ zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov, koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami podpora alternatívnej energie možnosť rozvíjať agroturistiku možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít spracovať propagačné materiály obce aj v rôznych jazykových mutáciách využitie prírodného potenciálu na rozvoj CR využitie geografickej polohy obce pre jej rozvoj rozvoj aktivít v oblasti informačných technológií zapájanie občanov do plánovania rozvoja vidieka využitie silných kultúrnych tradícií rozvoj partnerských sietí rozvoj cezhraničnej spolupráce	administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU nedostatok investičného kapitálu nárast množstva vyvázaných odpadov rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre prítomnosť CHKO Horná Orava výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít neochota ľudí investovať a započítať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu malá ponuka kvalifikovaných pracovných príležitostí vysoké počiatočné finančné nároky pri zavádzaní alternatívnej energie

4. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

Strategická vízia:

Obec Oravská Lesná bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, základnou občianskou vybavenosťou a spoločenským životom. Hlavným cieľom obce je zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce so zreteľom na svoj kopaničiarsky charakter, t.j. vnútorného rozvoja obce vo svojich hraniciach tak i upevňovanie jej pozície ako neoddeliteľnej súčasti regiónu „Biela Orava“. Vízia bude pokračovaním rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Obec bude príťažlivým a vyhľadávaným miestom pre bývanie ako aj návštevníkov.

Plán aktivít rozvoja:

1. Cieľ
2. Opatrenie
3. Aktivita

Akčný plán pre aktivitu obsahuje:

- konkrétne úlohy
- predpokladané náklady
- zdroje financovania
- termín realizácie
- zodpovednosť
- ukazovatele plnenia aktivity

4.1. Strategické rozvojové ciele

Dlhodobé rozvojové zámery obce, hlavný cieľ, resp. strategické ciele sú založené na prirodzených a všeobecne platných princípoch, čím sa stávajú prijateľnými a rešpektovateľnými pre občanov obce ako i ich budúce politické reprezentácie. Iba splnením hlavného cieľa, resp. strategických cieľov sa môže naplniť vízia Obce Oravská Lesná .

Strategické ciele na obdobie 2009-2014:

Zlepšenie podmienok pre život občana

**Podpora podnikateľského prostredia
a vytváranie nových pracovných príležitostí**

Skvalitnenie životného prostredia v obci

Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce

4.2. Priority a opatrenia

Strategický cieľ 1: **Zlepšenie podmienok pre život občana**

Špecifický cieľ 1: **Dobudovanie a skvalitnenie dopravnej infraštruktúry**

Zdôvodnenie:

Úlohou tohto cieľa je odstránenie neuspokojivých parametrov dopravnej infraštruktúry a vytvorenie podmienok pre zvýšenie kvality dopravného systému sietí na obecnej a regionálnej úrovni s optimálnym synergickým prepojením na národné a medzinárodné dopravné systémy, za podmienok neustáleho znižovania negatívnych dopadov dopravy na životné prostredie. Zlepšenie dopravnej infraštruktúry zvyšuje estetickú úroveň prostredia obce, čím prispievajú k atraktivite sídiel pre investorov a zabraňuje vzniku oblastí postihnutých alebo ohrozených fyzickým opotrebením a sociálnym vylúčením.

Opatrenia:

1. Zlepšenie cestnej dopravy

Aktivita 1.1 - Vybudovanie bezpečnostných zábran na ceste II/520 v ústredí obce pre bezpečnosť detí a chodcov (zvodidlá, ostrovčeky, zúženie jazdných pruhov, nadchod, kruhová križovatka)

- Aktivita 1.2 - Rozšírenie Ústredia smerom za riekou Biela Orava, vrátane výstavby mosta, lávky, cesty a záchytných parkovísk
- Aktivita 1.3 - Príprava obchvatu - preložky cesty II/520 mimo hlavného prietahu obce Oravská Lesná (územné rozhodnutie, projektová dokumentácia)
- Aktivita 1.4 - Rekonštrukcia a budovanie miestnych ciest
- Aktivita 1.5 - Rekonštrukcia a budovanie chodníkov
- Aktivita 1.6 - Zrekonštruovanie a vybudovanie námestia a priestorov v ústredí obce
- Aktivita 1.7 - Rozšírenie a vybudovanie nových verejných parkovacích miest
- Aktivita 1.8 - Rozšírenie cyklistických trás
- Aktivita 1.9 - Vypracovanie pasportizácie miestnych komunikácií
- Aktivita 1.10 - Rekonštrukcia, modernizácia verejného osvetlenia
- Aktivita 1.11 - Rekonštrukcia, modernizácia miestneho rozhlasu

Špecifický cieľ 2: **Zlepšenie kvality vzdelávania a stavu školstva**

Zdôvodnenie:

Nevyhovujúci technický stav budov a zastarané vybavenie škôl a školských zariadení. Zlepšením technicko-energetických vlastností a odstránením havarijných situácií na objektoch školy, bude mať priaznivý vplyv na zníženie prevádzkových nákladov, čo podporuje snahu trvalej udržateľnosti školy a taktiež zníženie environmentálnej záťaže. Nevýhnutným predpokladom kvalitného vzdelávacieho procesu je aj moderné vybavenie, a preto v nadväznosti na technické zhodnotenie stavebných objektov sú opatrenia zamerané aj na obstaranie vybavenia škôl a školských zariadení s dôrazom na obstaranie a vybudovanie odborných učební.

Opatrenia:

1. Modernizácia a dobudovanie školskej infraštruktúry

- Aktivita 2.1 - Revitalizácia jestvujúcich objektov ZŠ a MŠ
- Aktivita 2.2 - Výstavba telocvične pri ZŠ s MŠ
- Aktivita 2.3 - Rekonštrukcia strechy ZŠ s MŠ a podkrovia na učebne
- Aktivita 2.4 - Rekonštrukcia budovy MŠ, výstavba ďalších tried pre MŠ a školskú družinu
- Aktivita 2.5 - Doplnenie a výmena školského nábytku

- Aktivita 2.6 - Vybudovanie fyzikálno-chemickej odbornej učebne, vybudovanie jazykového laboratória

2. Zvýšenie efektivity systému vzdelávania

- Aktivita 2.7 - Zlepšenie spolupráce medzi vzdelávacími a kultúrnymi inštitúciami v obci
- Aktivita 2.8 - Podpora programu pre motiváciu učiteľov na ďalšie vzdelávanie a samovzdelávanie
- Aktivita 2.9 - Zavedenie projektového vyučovania
- Aktivita 2.10 - Posilnenie odbornosti učiteľov a príprava učiteľov na nové metódy výučby a ich praktickú aplikáciu vo vyučovacom procese

Špecifický cieľ 3: Zlepšenie sociálnej starostlivosti o obyvateľov obce a stabilizácia zdravotnej starostlivosti

Zdôvodnenie:

Sociálne služby v meste zabezpečuje obec, štátna správa a ŽSK. Z hľadiska starnutia obyvateľstva a znižovania pracovných miest je vysoký predpoklad v blízkej budúcnosti, že nastane nárast skupín obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc. Najslabšou stránkou tejto oblasti je nedostatok podpory, finančnej, sponzorskej, materiálnej a inej pre výkon tejto činnosti.

Opatrenia:

1. Dobudovanie a skvalitnenie sociálnych služieb

- Aktivita 3.1 - Vypracovanie komunitného plánu poskytovania sociálnych služieb
- Aktivita 3.2 - Podpora sociálneho zariadenia pre seniorov v spolupráci obec - ŽSK
- Aktivita 3.3 - Podpora organizácií poskytujúcich zdravotnú a opatrovateľskú službu

2. Stabilizácia zdravotnej starostlivosti a zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

- Aktivita 3.4 - Podpora udržania a rozvoja zdravotného strediska v obci

Špecifický cieľ 4: Rozšírenie a podpora športových aktivít občanov obce

Zdôvodnenie:

Podpora športu na národnej úrovni pre podmienky obce je v súčasnosti realizovaná minimálne. Obec si uvedomuje potrebu športových akcií a stým spojenou nedostatočnou

infraštruktúrou. Šport je podporovaný cez občianske združenie Telovýchovná Jednota Oravská Lesná a krúžkov v základnej škole.

Opatrenia:

1. Skvalitnenie a rozvoj športových činností

- Aktivita 4.1 - Propagácia športu v školách, v školských a predškolských zariadeniach
- Aktivita 4.2 - Podpora organizovania športových podujatí a súťaží
- Aktivita 4.3 - Podpora športových aktivít detí, mládeže počas voľného času prostredníctvom športových krúžkov
- Aktivita 4.4 - Podpora činnosti tradičných športov – futbal, zimné športy, stolný tenis, volejbal, turistika

2. Zabezpečenie kvalitných športovísk a športových zariadení

- Aktivita 4.5 - Dostavba krytej haly zimného štadióna, tribúny, chladienia ľadu, šatní a obslužných miestností vrátane vybavenia
- Aktivita 4.6 - Dostavba viacúčelového verejného ihriska v ústredí
- Aktivita 4.7 - Rekonštrukcia a modernizácia športových zariadení a ihrísk (bežecká dráha)

Špecifický cieľ 5: Rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít obyvateľov

Opatrenia:

1. Skvalitnenie kultúrnej infraštruktúry

- Aktivita 5.1 - Rekonštrukcia obecných priestorov a objektov slúžiacich na poriadanie miestnych kultúrnych podujatí
- Aktivita 5.2 - Rekonštrukcia a opravy objektov centrálnej časti obce
- Aktivita 5.3 - Rekonštrukcia budovy miestneho kultúrneho strediska a obecného úradu
- Aktivita 5.4 - Zavedenie obecnej káblovej televízie
- Aktivita 5.5 - Podpora organizovania a uskutočňovania tradičných kultúrnych podujatí
- Aktivita 5.6 - Rekonštrukcia cintorína a Domu smútku v Ústredí, obnova cintorínov v obci

2. Rozvoj rekreácie

- Aktivita 5.7 - Vypracovanie koncepcie rozvoja oddychových zón obce
- Aktivita 5.8 - Zveľadenie, dobudovanie oddychových zón a lokalít
- Aktivita 5.9 - Rekonštrukcia a dostavba chodníkov do miestnych častí

Špecifický cieľ 6: **Rozvoj bývania**

Zdôvodnenie:

Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj s migráciou obyvateľstva (sťahovaním) do kvalitatívne komfortnejších bytových podmienok, z tohto pohľadu je dôležité udržanie mladej a strednej generácie, ponukou nájomných bytov. Pre zlepšenie stavu bývania je nevyhnutné priame zapojenie vlastníkov bytov a domov do procesu obnovy bytového fondu.

Opatrenia:

Rozvoj nájomného bývania, rodinných a bytových domov

- Aktivita 6.1 - Výstavba nájomných bytov
- Aktivita 6.2 - Rekonštrukcia, zlepšenie podmienok nájomcov
- Aktivita 6.3 - Vypracovanie územného plánu obce
- Aktivita 6.4 - Podpora vytvárania zón IBV
- Aktivita 6.5 - Podpora realizovania prístavieb a nadstavieb domov

Špecifický cieľ 7: **Bezpečnosť obyvateľov obce**

Zdôvodnenie:

Cieľom je taká podpora, ktorá bude slúžiť na skvalitnenie života občanov a ich ochrana pred požiarom či povodňami. Špecifický cieľ bezpečnosť obyvateľov obce je zameraný aj na zabezpečenie požadovanej kvalitatívnej a kvantitatívnej úrovne vybavenia zariadení infraštruktúry pre bezpečnosť.

Opatrenia:

Zvýšenie bezpečnosti a ochrany majetku

- Aktivita 7.1 - Zabezpečenie kamerového a monitorovacieho systému v ústredí obce
- Aktivita 7.2 - Podpora hasičských zborov
- Aktivita 7.3 - Výstavba požiarnej zbrojnice
- Aktivita 7.4 - Aktualizácia, skvalitňovanie protipovodňových opatrení

Strategický cieľ 2: **Podpora podnikateľského prostredia a vytváranie nových pracovných príležitostí**

Zdôvodnenie:

Cieľom je zvýšenie výkonnosti vidieckej ekonomiky. Opatrenie je zamerané na riešenie rozvoja perspektívnych podnikateľských subjektov, rast konkurencieschopnosti cestovného ruchu zameraného na pestrosť a kvalitu poskytovaných služieb, podporu investičných a neinvestičných aktivít. Snahou tohto opatrenia je dosiahnuť porovnateľnú úroveň ponuky služieb z kvalitatívneho aj kvantitatívneho hľadiska s krajinami s vyspelým cestovným ruchom. Vybavenosť územia možno charakterizovať aj mikroinfraštruktúrou turizmu.

Špecifický cieľ 1: **Rozvoj malého a stredného podnikania a poskytovanie služieb**

Opatrenia:

Posilnenie malých a stredných podnikateľov

- Aktivita 1.1 - Podpora rozvoja malopodnikateľského sektora s dôrazom na služby menej ekonomicky atraktívne
- Aktivita 1.2 - Podpora vzniku a pôsobenia podnikateľského združenia v obci
- Aktivita 1.3 - Sprístupňovanie a skvalitnenie informačného toku medzi verejným, samosprávnym a podnikateľským sektorom

Špecifický cieľ 2: **Rozvoj priemyslu a investícií v obci**

Opatrenia

Tvorba nástrojov na rozvoj priemyslu

- Aktivita 2.1 - Vypracovanie koncepcie tvorby verejno-súkromných partnerstiev
- Aktivita 2.2 - Podpora vzniku priemyselných zón v súlade s územným plánom
- Aktivita 2.3 - Podpora výstavby infraštruktúry k priemyselným zónam

Špecifický cieľ 3: **Rozvoj cestovného ruchu v obci a v blízkom okolí**

Opatrenia

Vytváranie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu

- Aktivita 3.1 - Zriadenie a rozvoj obecného informačného centra „Turistickej informačnej kancelárie“

- Aktivita 3.2 - Vyhotovenie a osadenie nových informačných máp obce a blízkeho okolia s vyznačením objektov cestovného ruchu a pamätihodností
- Aktivita 3.3 - Vypracovanie koncepcie rozvoja cestovného ruchu v obci a blízkom okolí (v mikroregióne „Beskydy“ a Bielej Oravy)
- Aktivita 3.4 - Umiestnenie komplexnej turistickej ponuky na web stránke Obce Oravská Lesná
- Aktivita 3.5 - Zriaďiť múzeum remesiel, salašníctva, vytvoriť priestor pre budúcu propagáciu ďalších špecifických a charakteristických prvkov obce a regiónu
- Aktivita 3.6 - Rozšíriť miestne múzeum na prezentáciu zbierok historických predmetov a histórie obce a okolitých obcí; realizovať zbierky historických predmetov
- Aktivita 3.7 - Dobudovať a označiť lyžiarske bežecké trasy vrátane oddychových miest, vytvoriť mapy, dobudovať rôzne dlhé a rôzne náročné okruhy
- Aktivita 3.8 - Vybudovať lyžiarsky vlek (v časti Kohútik)
- Aktivita 3.9 - Tvorba propagačných materiálov o ponuke cestovného ruchu
- Aktivita 3.10 - Podpora malopodnikateľského sektora, inštitúcií, občianskych združení v oblasti poskytovania služieb v cestovnom ruchu
- Aktivita 3.11 - Podpora obce projektom rozvíjajúcim cestovný ruch v regióne, resp. v mikroregióne

Strategický cieľ 3: **Skvalitnenie životného prostredia v obci**

Špecifický cieľ 1: **Zlepšenie stavu životného prostredia**

Zdôvodnenie:

Cieľom je intenzívnejšie využívanie menej záťažových zdrojov energie, ochrana životného prostredia a prírodných zdrojov a ich optimálne využívanie, obmedzenie negatívnych vplyvov na životné prostredie. Ďalším cieľom je ochrana a zachovanie vysokej kvality prírody a prírodných zdrojov, rozvoj chránených oblastí, obnova a udržiavanie regionálneho ekosystému. Budovanie vzťahu obyvateľstva k miestu, v ktorom žijú je dlhodobý proces tvorby identity k životnému prostrediu. Riešenie ochrany a tvorby životného prostredia vedie k uplatňovaniu a zavádzaniu separovania odpadov, čisteniu odpadových vôd a budovania kanalizačnej siete.

Opatrenia:

1. Zlepšenie stavu ovzdušia

- Aktivita 1.1 - Racionalizácia kúrenia a spotreby energie
- Aktivita 1.2 - Zavedenie vykurovania drevnou biomasou alebo iným ekologickým palivom (rekonštrukcia existujúcich kotolní v MKS a ZŠ s MŠ na tuhé palivo)
- Aktivita 1.3 - Podporovanie alternatívnej energie ako nástrojov na znižovanie znečisťovania ovzdušia

2. Zlepšenie stavu verejnej zelene

- Aktivita 1.4 - Podporovanie výsadby pôvodných drevín a ošetrovanie chorých drevín
- Aktivita 1.5 - Ochrana, údržba a rozvoj verejnej zelene

3. Zlepšenie stavu povrchových a spodných vôd

- Aktivita 1.6 - Rozširovanie, rekonštrukcia kanalizačnej siete
- Aktivita 1.7 - Rekonštrukcia vodovodnej siete a jej dobudovanie

Špecifický cieľ 2: Zníženie antropogénnych vplyvov na životné prostredie

Opatrenia:

1. Riešenie problémov odpadového hospodárstva

- Aktivita 2.1 - Rozširovanie a zefektívnenie separovaného zberu odpadu, s cieľom znižovania komunálneho odpadu

2. Zapojenie verejnosti do zlepšovania stavu životného prostredia

- Aktivita 2.2 - Informačné kampane na podporu separovania odpadov a za zníženie zakladania nelegálnych skládok
- Aktivita 2.3 - Osveta mladých, organizovanie podujatí pre deti a mládež s dôrazom na ochranu prírody a efektívne využívanie prírodných zdrojov

Strategický cieľ 4: Zvýšenie efektívnosti vzájomnej spolupráce

Zdôvodnenie:

Vzťah obce k obyvateľom a udržanie základných potrieb rodín, spoločenstiev, združení a spolkov patrí k strategickému cieľu obce. Najväčšími možnosťami pre prácu s

Ľuďmi a ich zaangažovanosťou do života obce je oblasť kultúry, sociálneho zabezpečenia a športu. Podpora športu a ďalších aktivít prostredníctvom rozpočtu či vytváraní podmienok, je ďalším nástrojom na efektívnejšiu spoluprácu všetkých subjektov obce. Je nevyhnutné vytvárať verejné partnerstvá a vo väčšej miere propagovať krásne prírodné možnosti. Stratégia podpory územia prostredníctvom projektov jednotlivých žiadateľov je založená vo veľkej miere na spolupráci medzi obcami, územiami alebo združeniami. Propagácia širšieho územia je oveľa efektívnejšia, tak z pohľadu možnosti získania zdrojov ako aj využitia územia, keďže ide o ucelenú ponuku produktov cestovného ruchu.

Špecifický cieľ 1: **Zlepšenie spolupráce subjektov obce**

Opatrenia:

Tvorba nástrojov na efektívnejšiu spoluprácu všetkých subjektov v obci

- Aktivita 1.1 - Vydávanie informačného občasníka samosprávou so zreteľom na zabezpečenie väčšej informovanosti občanov obce
- Aktivita 1.2 - Vytvorenie transparentného systému podpory samosprávy pre obecné občianske združenia, neziskové organizácie, kluby a ostatné subjekty

Špecifický cieľ 2: **Zlepšenie spolupráce obce a jej subjektov s mestami, obcami a subjektami regiónu, resp. mikroregiónu Biela Orava, ŽSK, ostatných regiónov a zahraničia**

Opatrenia:

Podpora tvorby partnerstiev a vzájomnej spolupráce

- Aktivita 2.1 - Širšia spolupráca s obcami mikroregiónu Biela Orava
- Aktivita 2.2 - Realizovať spoločné aktivity (napr. spoločné festivaly, spoločné kandidatúry na usporadúvanie podujatí, športové turnaje, podujatia pre rodiny, konferencie, workshopy a iné)
- Aktivita 2.3 - Podpora rozvoja nadregionálnych aktivít
- Aktivita 2.4 - Zapájanie sa do medzinárodných, nadnárodných rozvojových aktivít, projektov, spolupráce
- Aktivita 2.5 - Podpora rozvoja družobných stykov

5 FINANČNÝ PLÁN A ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PROGRAMU

Finančný plán

Cesta k naplneniu dlhodobej vízie rozvoja obce vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov ich priorit a opatrení. Východiskom pre definovanie stratégie je SWOT analýza, identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja. V procese definovania stratégie sa všetky uvedené dokumenty transformovali do vymedzenia cieľov a aktivít na ich naplnenie. Pre finančný plán je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu.

Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

- a) verejné financie obce
- b) Fondy Európskej únie
- c) ďalšie zdroje
 - zdroje ŽSK
 - vlastné (predaj, nájom alebo vloženie majetku)
 - externé zdroje (štátny rozpočet, zvýhodnené úvery finančných inštitúcií)
 - súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia)

Indikatívny finančný plán špecifikuje pre každú prioritu a na každý rok finančný prídelenie. Ide o finančný prídelenie plánovaný ako príspevok z každého fondu, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. Celkový príspevok z fondov plánovaný na každý rok, musí byť kompatibilný s príslušným finančným výhľadom.

Finančná tabuľka programu na programovacie obdobie 2007 – 2013

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje				
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	
2007								
.....								
2013								
Spolu								

Opatrenia na zabezpečenie zdrojov financovania:

- v maximálnej miere čerpať a využívať cudzie zdroje (prostriedky štátneho rozpočtu, prostriedky zo štrukturálnych fondov, sponzorské dary a pod.)
- efektívne a hospodárne nakladať s finančnými prostriedkami obce

Pri zostavovaní rozpočtu obce na príslušný rozpočtový rok je dôležité dodržiavať podmienku vyrovnaného rozpočtu. Táto podmienka je daná zákonom č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších právnych prepisov. Rozpočet obce je zostavovaný ako plánovaný, vyrovnaný s príjmami a výdavkami. Schválením PHSR bude finančná komisia pri príprave rozpočtu uvažovať s realizáciou pomenovaných priorít, ktoré bude potrebné aplikovať do návrhu rozpočtu v ich finančnom vyjadrení.

Zabezpečenie realizácie programu:

Proces tvorby programu a jeho realizácia sa zásadne odlišujú. Príprava stratégie je kreatívnym procesom, realizácia konkrétnych úloh bude manažérskou úlohou.

V realizačnej fáze bude potrebné vytvoriť koordinačnú skupinu na zabezpečenie realizácie PHSR. Pri zložení bude potrebné akceptovať potrebu, aby v nej boli zastúpení hlavní predstavitelia samosprávy (starosta, poslanci, prednosta úradu, vedúci organizácií zriadených obcou) a vybraní odborníci, ktorí sú ochotní spolupracovať s dôrazom na zastúpenie všetkých sektorov a priradenie odborníkov k jednotlivým prioritám.

Akčný plán pre aktivitu obsahuje:

- konkrétne úlohy
- predpokladané náklady
- zdroje financovania
- termín realizácie
- zodpovednosť
- ukazovatele plnenia aktivity

ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Oravská Lesná je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom cca. 7 rokov (pre programovacie obdobie 2008 – 2014). Bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja obce Oravská Lesná. Z hľadiska štruktúry bol rozčlenený na tri základné časti. V prvej časti je analyzovaný skutkový stav jednotlivých oblastí územia obce Oravská Lesná. V druhej časti bola zostavená SWOT analýza. Dôležitou časťou je tretia časť – Stratégia rozvoja obce, v ktorej sú zadefinované hlavné priority a opatrenia rozvoja obce Oravská Lesná na toto programovacie obdobie.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení, a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy. Realizátormi PHSR nie je len obec, ale aj štátna správa a podnikateľské subjekty, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viac zdrojovým financovaním.

Spracovaný PHSR zohľadňuje väzby, medzi rozvojovými zámermi širšieho územia – Žilinského samosprávneho kraja. Táto previazanosť je základným predpokladom získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátnych fondov SR.

Schválený PHSR je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môžu sa niektoré aktivity a opatrenia rušiť. PHSR obce Oravská Lesná je rozvojový dokument obce. **PHSR schvaľuje Obecné zastupiteľstvo obce Oravská Lesná**

Zoznam použitých skratiek

PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

NUTS – štatistická jednotka rozdelenia SR stanovená Európskou komisiou

NUTS I – Celé územie SR

NUTS II – Regióny (4) napr. stredné Slovensko

NUTS III – Samosprávne kraje (8) napr. Žilinský samosprávny kraj

ČOV – čistička odpadových vôd

CR – cestovný ruch

EÚ – Európska únia

FO – futbalový oddiel

HDP – hrubý domáci produkt

IBV – individuálna bytová výstavba

IKT – informačno - komunikačné technológie

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva SR

MK – miestne komunikácie

MPSVaR – ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny

ObÚ – obecný úrad

ObZ – obecné zastupiteľstvo

MŠ – materská škola

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia SR

NRP – Národný rozvojový plán

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

SWOT analýza – analýza silných, slabých stránok a príležitostí, rizík

ŽSK – Žilinský samosprávny kraj

ÚK – účelové komunikácie

VÚC – vyšší územný celok

VZN – Všeobecné záväzné nariadenie

ZŠ – základná škola

ŠÚ SR – Štatistický úrad SR

MKS – miestne kultúrne stredisko

Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Oravská Lesná

Na príprave spolupracovali: Manažment obce Oravská Lesná

Občania obce Oravská Lesná

Ing. Peter Weber Agentúra AMP

Spracovateľom programu bol Ing. Peter Weber, pweber@zoznam.sk, 0905/210223

Grafická príprava: Ing. Peter Weber

Fotografie: OÚ, web stránka obce, Peter Weber

Rok vydania: 2009

Neprešlo jazykovou úpravou